

bus sustatytos 15 d. balandži
Lietuviskija grincija jau veik u
baigta; ties grincija yra isz
bytas "szildas", kur ant mel
dugno matyt "Žirgwaikia", o
juo paraszas "Lithuanika". S
limis to szildo yra wieta iszak
niumi pritikanczių mas parod
žemlapis; wiens žemlapis bu
ethnographiszkas, arba, geria
sakant, žemlapis lietuviskos k
bos, o kitas žemlapis apreizis
tis garsinga-Lietuvis praistį
gadynės kunigaizszcio Olger
("Lithuanie dans sa grandeur
"Lithuanis felix"). Gal, bet m
teptiorius p. ž. suszpus padary
ir tas mapas iki 14 d. balandži
bet jeigu ir nebutu galimas tai i
likti iki paskirtai diens, tai ir
nieko nekunks; nieks isz to nep
sipiktis, nės wiur matyt susi
linimas ir neuzbairimas ne t
menky, bet ir didesnių parod
darbu.

Daumantas.

Isz Amerikos.

Nekencija negru.

NEW ORLEANS, LA. Darbiniai dirbantys lentų pjūvinyse Iron Mountain, netoli Rochelle, pareikalavo nuo pjūvinių užveizdos, idant visi dirbantys pjūvinyse negrai darbiniai būtų praskaitinti nuo darbo, jeigu to neįsistatytų, baltvėdžiai žadėjo negrus išsžaudyti; baltvėdžiai darbiniai apsiginklavę atėjo prie darbo. Ant nedidelio kraujo praliejimų, pjūvinių užveizda specializisku trauku išvežė negrus šalyn.

Baisi nelaimė kastynėse.

SALT LAKE, UTAH. Netoli Scottfield, kastynėse N. 4 Pleasant Valley Coal Co. atsitiko baisi gazu eksplozija, kuri su visomis kastynių olas ir užžūdė jėse dirbančius darbinjus. Prie to pražuvo mažiausiai 200 darbinjų. Iki šiol ištraukė 157 kūnus, bet truksta dar kelių dešimčių darbinjų, kurie yra dar, turbut, užgriuvusiose olose. Nieks netiki, kad jie dar gyvi galėtų ten būti.

Pastmire katalikizmas vyskupas. ERIE, PA. 22 d. balandžio pasimirė vėlyvąsias čia patyčias katalikizmo diejėjas, vyskupas Tabijosius Mullen. Welio nis gimė Airijoje 1818 m. 25 metų išbuvo jis kunigų Pittsburgo diejėzijoje; 1868 m. išvėntintaisij vyskupas. Įpėdiniu jo bus vyskupas Fitzmaurice, teipogi airys.

Apgynimas svetimtauciu. Tiesdary komisija kongrese, ant apsaugosio svetimtauciu nuo skriaudų, ypac gi nuo lyncu, k labai pamėgo amerikoni, o kad nuo atlyginimo lyncuotų-seimynoms randas atsiaako, paduoda ant užgriuvio bi lių, pagal kurį lyncuotų svetimtauciu seimynoms pripažinta tiesa įsžkoti nuo rando per sudą Court of Claims atlyginimo už skriaudas. Kadangi kongresas susidėda ne iš geriausių žmonių, tai galima abejoti apie priėmimą šito biliaus, nors jis ištikro nupuolusią Amerikos garbę pakelti galėtų.

Sukury.

DALAS, TEX. Kaip pranesa iš šito miesto, 27 d. balandžio baisus sukury perbėgo per pietinę dalį Johnson ir siaurinę dalį Hill paviečių ir viską ant savo kelio kaip sužute noszlavė. Sukury tas bewek su visomis išgriovė miestą Blum. Prie to be abejonės likosi ir kiek žmonių užmuztų, bet dar apie tai žinių nėra; apklutį gi skaito kelias dešimtis žmonių.

Girtu gaisrai.

Winnipeg, Manitoboj. Išsilgij geležinkelio linijos dega gaisrai. Blėdį tų girių gaisrų padaryti skaito jau darbar ant milijono dolarių; vien vertę sukratų sudegusių medžių paduoda ant \$150-000. Isz žmonių rods nieks ne pražuvo, bet už tai arklų sudegė ne mažai. Be mažo nesudegė per deganciję girį bėgantis pasidarinis traukis, bet maszinai, pamatę pavojų, paleido traukį su vienu greitu ir perbėgo per deganciją vietą.

Nelaimė prie triobos statymo. BIRMINGHAM, ALA. Prie statymo triobos Dimmick Pipe & Foundry Co. nugriuvo pasistojimo lentos ir su joms nuo didėles augštybės nupuolė 13 darbinjų, isz kurių du likosi užmušti, likusieji gi visi sunkiai apkluti.

Debesų prigrėsimai. WACO, TEX. Aplinkinėse šito miesto šiaurės smarki audra su debesų praplyšimais, kurie ne mažai bėdies ir nelaimių pridirbo. Iki šiol ištraukė tris prigrėsimų kūnus, bet mena, kad prigrėsimų yra daugiau. Bėdį au dros padirbtį skaito ant \$5000000.

7 žmonės prigrė. JACKSON, WIS. Negras Horton, jo pati ir 5 vaikų, besigėbėdami nuo tvaro, prigrė upė Pearl. Wežimas, kurjame jie važiuojo, nupuolė nuo tilto į upę, kurioje wisa sėzėmyna dar galų.

Gaisrai.

NEW YORK. Sudegė čia didėli aukvynės namai po nr. 74 Forsyth str. Ugnys pražuvo trys

žmogystos, o trys likosi sunkiai apklutos. Wisi nukentėję, kaip rodosi, buvo maskolizkai ar wiskizkai žydai.

Parubėžiūse Texaso, Meksike, bewek su visomis išdegė miestai Ponuca, turintis 11000 gyventojų. Blėdį ugnies padarytį skaito ant trijų milijonų dolarių. Kadangi daugumas triobų buvo sziadais dengty, tai ugnis platinosi su neįsipaakytu greitumu teip, kad gyventojai ne spėjo išnėsti krutancijų turtų. Kalba ir apie sudegusius, bet apie skaitliu sudegusių žinių dar nėra.

MONTREAL, CANADA. Bewek suvisu sudegė miestelis Hull, priėjais Ottawoj. Vėjas užkėlė ugnį ir Ottawoj, kur isznaikino miesto widurį.

OTTAWA, ONT. KANADOJ. 26 d. balandžio sziutė čia bausis gaisras, kuris isznaikino 2000 namų ir krautuvių. 7000 žmonių ne teko pastogės. Blėdį to bausis gaisro padarytį skaito ant 17 milijonų dolarių; asekuracija uždengia tik pusę nuotroty. Prie to sudegė 7 žmonės; apdegusių gi ir apklutų laike to gaisro skaito 200 žmonių. Anglijos randas isz žido pasyrė kiek pinigų ant suszelpimo padėgių; renka teipogi aukas po wisa krasztą ant to miero, tai patį daro Kanadoj. Montrealiaus bankas per telefoną pranešė, kad paskiria \$10000 ant suszelpimo Ottawos padėgių.

Garinio katilo eksplozija.

TILON, PA. Čia patyčias I. N. Bray & Co. lentų pjūvinyse atsitiko smarki garinio katilo eksplozija. Iszlakszcziusių szukių penki darbiniai likosi ant wietos užmušti; wienas isz sužeistų ne galės išgyti. Eksplozija buvo teip smarki, kad nuo jos sugriuvo ir kelios kaimynizkos triobos.

PITTSBURG, PA. Prie dirbimo tilto Union geležinkelui per Monongahela upę; atsitiko baisi garinio katilo eksplozija. Iszlakszcziusių katilo szukių penki darbiniai likosi labai sunkiai sužeisti, isz jų ne wisi galės išgyti; lengwiaus sužeistų yra 8.

Isz darbo lauko.

NEW YORK, N. Y. Čia patyčias dailidės pakėlė sztraiką. Sztraikuoją su wirszum 1000 darbinjų.

POUGHKEEP, N. Y. Darbai čia čia gerai, dirba wisi, kas tiz dirbtį nori, žmonių be darbo nėra.

JOLIEF, ILL. Trys sztangų dirbtuws II thois Steel Co. likosi uždarytos ir per tai 700 darbinjų ne teko darbo.

COLUMBUS, OH. Čia patyčias szteizios National Steel Co. dirbtuws likosi uždarytos, o per tai 400 darbinjų ne teko darbo.

PITTSBURG, PA. Darbiniai Cuninghamo Co. stiklo dirbtuws ant South Side ketina sztraikuoti.

DUNCAN, PA. Pudleriai čia patyčias geležies dirbtuws pakėlė sztraiką. Jie reikalauja po \$4.50 nuo tonos.

SAGINAW, MICH. Susitwėrė čia St. Charles Coal Co., kuri ateinantį mėnesį atidarys naujas kastynes.

SOLINA, PA. Frank Sterret pirkio čia 1300 akrų žemės su anglų sluogsniais, ant kurios ne uždėlio parengs kastynes.

BLAIRVILLE, PA. Čia patyčias blėis dirbtuws likosi uždarytos; jų wietoj ketina pastatyti kitas McKeesport.

CONCORD, N. Y. Sztraikas darbinjų akmenų skaldinycių pasibaigė, darbiniai gauna dabar po 35c. už darbo walandą.

BRADDOCK, PA. Čia patyčias American Steel & Wire Co. dirbtuws bus padidintos ir pas kiti priims daugiau darbinjų.

DETROIT, MICH. 150 maszinistų čia patyčias spausuotwų pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnio už sawo darbą užmokėnio.

WINDBER, PA. Darbai čia čia ne blėgiausiai, užmokėnis teipogi ne mažiausias. Nuo 1 d. balandžio pakėlė darbinjų užmokėnis.

MAHANOY CITY, PA. Darbai čia čia ne geriausiai: Philadelphia Reading brekeris dirba 4 dienas, o Lehigh Valley tik 2-3 per sanwiltę.

BOSTON, MAS. Maszinistai 32 čia patyčias alaus leidinycių nusprendė pakelti sztraiką ant iszkariawimo 8 darbo walandų ir didesnio už darbą užmokėnio.

STETE MARYLAND 700 kalnakasių sztraikuoją; jie reikalauja tokio jau užmokėnio, kokį gau na Pensylvanijos kalnakasiai, taigi po 60c. nuo tonos.

CONNELLSVILLE, PA. Čia patyčias Tin Plate Co. dirbtuws bus padidintos; pas kiti priims prie darbo daugiau darbinjų.

SCRANTON, PA. Darbiniai Irmyn & Co. kastynių pakėlė sztraiką, kadangi darbdawiai ne pildo padėgių ir ne pakelia užmokėnio.

STETE KENTUCKY 3000 kalnakasių sztraikuoją. Dabar prasidėjo tarybos terp darbdawių ir darbinjų, kurios nežinia dar kokius išduos waisius.

PITTSBURG, PA. Welle Foundry & Machue Co., netoli Allegheny rengia naują liejynyciją, kurioje nau lapkricio mėnesio ketina pradėti darbą.

CALUMET, MICH. Kastynėse O-coola pakėlė sztraiką darbiniai užtai, kad kastynių sawinį kai praszalio wieną prigulimtį prie organizacijos darbinjų.

MUNING, MICH. Darbai čia čia gerai, žmonių be darbo nėra, kadangi ir isz kitur atkakę greitai čia ji gauna. Mažiausias užmokėnis yra \$1.50 už 10 darbo walandų.

Kalnakasiai szteie Kentucky sulaukė ant 13% padidintų už sawo darbą užmokėnių. Ant tiek jau nuosimėjų bus pakeltas užmokėnis ir darbinjų Tannessoj.

LYNN, MAS. Darbai liejynyciose ir geležies dirbtuws čia labai gerai, dirba per dienas ir naktis. Isz kitur pribawę, jeigu čia turi pažistamus, greitai gauna darbą.

ALLEGHENY CITY, PA. Pittsburgh Stove & Rang Co. wiose sawo dirbtuws, esančiose Allegheny, Pittsburgh, Monongahela City ir New Castle pakėlė ant 10% darbinjų užmokėnių.

SPRING VALLEY, ILL. 1800 kalnakasių Spring Valley Coal Co. kastynių pakėlė sztraiką. Nesutikimai uždėmė už tai, kad kompanija nesutinka nutraukti nuo darbinjų uždabio, skolų prigulincijų į unię.

YOUNG-TOWN, PA. Darbai čia čia prastai. Silpniausiai dirba Brown ir Bonnel Co. dirbtuws, wien Valley dirbtuws dirba pilną laiką. Prastai dirba ir Republican Iron & Steel Co. dirbtuws.

SHARASSE, MICH. Susitwėrė The Parkes Coal Co. kuri čia rengia naujas kastynes; nupirko ant 500 akrų žemės su anglų sluogsniais. Darbai naujos kastynės prasidės berželio mėnesį. Patilps čia 1000 darbinjų.

CHICAGO, ILL. Sztraikas sienų tepliorų priemiescziuose Cicero ir Previzo pasibaigė. Dirbtuws Republican Iron and Steel Co. prasidėjo darbai nuo 1 d. gegužio ir 400 darbinjų gawo juse darbą.

RHONNE, PA. Darbai čia čia widutinizkai. Dirba po keturias dienas ant sanwiltės, po 8 walandas ant dienos. Lietuwų yra čia pusėtinis borelis ir jie elgiaisi ne blogiausiai.

J. Kup.

BUEFALO, N. Y. Darbiniai warstutų New York Central geležinkelio pakėlė sztraiką. Jie reikalauja \$4 už dienos darbą ir priėmimo prie darbo tulų pirmiaus praszalintų darbinjų. Sztraike ima dalywump 2200 darbinjų.

RED LODGE, MONT. Sztraikas čia patyčias darbinjų, kuriais prasidėjo 15d. kowo, pasibaigė; darbdawiai priversti tapo sutikti ant wisių darbinjų reikalawimų. Dabar ir isz kitur atkakę darbiniai greitai gautų čia darbą.

BIRDS RÜN, GUERNSEY Co., OH. Rado ne toli nuo čia nuėjus anglų plotus. Susitwėrė jau kompanija, kuri parengs naujas kastynes. Kada prasidės darbai naujos kastynės, dar tikrai nežinia; isz syk ras čia darbų 200 darbinjų.

TOLEDO, OH. Dirbtuws National Malleable Castings Co. darbai čia ne geriausiai. Neseniai kompanija priėmė prie darbo negrus. Tose dirbtuws dirba daugiausiai lenkų ir slowakų. Darbai stiklo dirbtuws čia geryn.

Paryžijų susztraikawo 10-000 skalbėjų. Jos reikalauja didesnio už sawo darbą užmokėnio. Skalbinyciose Paryžijų dirba wiso apie 25000 žmonių. Jeigu skelbėjoms pasisektų ir kitus prie sztraiko prikaltė, tai lygiai Paryžiaus gyventojai, ant parodos suwadiwę weneziai ir hoteliai ant sirastų beskaibini.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Isz Sopris, Col.

Darbai čia čia gerai: dirba kiek wieną dieną lygiai žiema kaip ir wasaras. Uždabiai ne menkiausi, galima uždirti po \$2-3 ant dienos.

Lietuwų yra ne daug: dwi seimynos ir wienas wienstypis. Apsiwėdėliai tautiszka nūmire, kadangi apsiwėdę su lenkėmis, namieje kalba lenkizskai ir per tai, ne jausdami, pats pastoja lenkais, o jau apie waisus, tai nėra nė kę kalbėti: waiikai, lenkių motinų auginami, lietuwizskai wisi ne moka. Nežinia, kodėl lietuwai teip limpa prie lenkių, nors ne protizskai, ne dorizskai jos ne gali lyginties su kitų tautų merginoms? Kaip prie lenkizskų merginų, teip ir prie lenkizskų daugelis lietuwų limpa teip kaip musė prie medaus.

Čia patyčias gywentojai susidėda isz wisiokių tautų, daugiausiai yra meksikonų ir italijonų. Meksikonai weik wisi karsati katalikai, bet sawo apseigose apsiolina ne teip, kaip kiti katalikai. Gawėnioj kelia balius su muzika ir szkiais, o kas įstabiausia, kad gawėnioj ima siliubus bažnycziose ir kelia weselijas kaip ir pasrastose dienos, taigi su muzika ir szkiais, užbaigia gi szimtu szuwij. Sulaukę didės pėnycios, pradėda apwileczioti ant minijų kanccijų Chri-taus. Sukala didelį kryžių ir traukia liuos, katram iszpuls neszi kryžių. Kam tas iszpulė, tas wisiwelka drabužius, įsiwinyoja į baltą dubelę. Paskui iszweda į jį kalnus kur nors arti kapinių, uždėda kryžių ant pečių ir tam tikri wartytojai, plakdami rykztėmis ir botagais, waro ant kalno; plaka gi teip: smarkiai, kad kiek wienas kirtis prakerta kuop iki kraujų. Kiti musza su kumszcziomis, spjauoda ant weido, stumdo teip ilgai, kol tas nelaimingas žmogus, apalps, ne puola ant žemės. Apalpus dar plaka ir sparde, bet jeigu ne gali atsikelti, tasyk soda ant weido ir wėda namon. Kaip pasakoją seni čia patyčias gywentojai, tankiai tokį kryžiaus neszėjį teip sumusza, kad kaip kada jau wisa sawo amžį neiszgija.

Jankauskas.

Musų Susiwenijimas.

Musų Susiwenijimas Lietuw Amerikoje turi už mierį wissame szelpti lietuwus ir lietuwyte. Gražus, garbingas ir reikalingas mieriis. Bet kaip tas yra weikiama? 1898 m. net sawo spausuotwų įsitaisė isz priedastes kun. Burbos myrio, kad nepatektu spausuotw welonio "Garso Amerikos Lietuwij" pawaldėjai kn. A. Burbos turto, p. Bigdonienė. Spausuotw toje, kaip ma tyti, tydzionis tapo įsi-ya Plymouth'e, ir pernai ant Seimo Waterburyje tapo nutarta, kad į isz Plymouth'o iszkraustyti į kitą kokį miestą, kad wienoje lietuwo ne butų dwi lietuwizkos spausuotwės. Kaip matyt isz Sezio num. "Tėwynės", spausuotw ketinta perkraustyti į Wilkes Barre, bet aprowakus perkrauty mo kasztus, kad uždėdyti isz Susiwenijimo kasos arti \$250,

nutarta pasilikti wėl Plymouth'o. Kokią tiesą turėjo Susiwenijimo centralizskas komitetas sulaužyti Seimo nutarimus, nesuprantama. Plymouth'e jau nuo seniai yra "Vienybės Lietuwoninkų" spausuotw ir tenais Susiwenijimo spausuotwės wisi nereikėjo įtaisyti, bet kokiam kitame mieste, kur ne butų konkurencijos. Dabar iszrodo, kad Susi. yra apsiėmęs "Vienybės Lietuwoninkų" spausuotw daryti biznį ir sykiu pats žudyti, nes wienai spausuotw apsiėmus atlikti kokį darbą, antroji kwortieri arba ant lygų tik kasztų darb ninko apsiima tą patį atlikti pigiaus ir dirba be pelno. "Tėwynės" num. 13 Centr. sekr. T. Astramskas, begindamas, kad spausuotw yra ne kunigų bet Susiwenijimo, kaip to tautiszka įrėdė, kreipia akis gerų tėwų naminių ir Susi. sanarių, kad pri siystu daryt, nes nedateklus prie 1000 dol. iszleidimui "Tėwynės", žinoma, kad yra, ir ta nedateklų užlopti galima tik isz priwatiszko darbo. Man rodosi, kad nereikia tikėtis daugelio tokių priwatiszkų darbų, kur yra dwi spausuotwės. Asz nustatiku, kad tą supras ir musų centralizskas Susiwenijimo komitetas.

Tas pats num. "Tėwynės" wėl bara Susi. sanarius, kurie pasi prieszino garbės sanariystai p. Baczaucko. Redakcija, neturėda tados tiesos, nes "Tėwynė" yra organu Susiwenijimo, o ne jo prezidento, atmetė protestus priesz Susi. prezidentų ir Baczauckų, bet buvo gana "Tėwynėje" wietos kn. Žilinsko rasztama erziniui žmonių isz "špiobu kams" parodos dėlei. Kunigo riebiems iszreiskimams yra wietos, ne kunigų gi rasztams ir Susi. kuopoms nėra. Susi. centr. komitetas, suteikdamas garbę p. B., norėjo įsprauti į jį musų eiles, kad mes aną garbin-tumėm.

Susi. Sanariys.

Isz Elizabeth Port, N. J.

Lietuwų yra čia apie 1000 galwų, bet terp jų ne daug yra suprantancijų tautiszkus reikalus; mašai yra skaitancijų laikrasczius ir knigas. Daugiau yra čia pamėgusių girtuokliawimus negu tautiszkus darbus; kiti dar suprantą truputį reikalus bažnyczios, bet tokių yra mažiaus negu girtuokliawancijų. Apart szitų yra wienok ir gerų tautiezčių pūstinas burelis.

Yra čia trys lietuwizkos draugystės ir jos ne mažai turėjo nukęsti, kad užsimanę prisidėu su sawo aukoms ant reikalų Paryžiaus parodos: ateirado daug tokių, kurie norėjo sudėtas ant reikalų parodos pinigų apwersti ant užpirkimo egzėkwių už numirusių duszias. Nežiuriat wienok ant priestarawimų, wiena draugystė paukawo ant parodos reikalų \$10, kita \$5, o Neprigulincingas Klubas \$10. Atsirado dar keli paszaliniai, kurie ant to miero sudėjo po kiek centų. Bawo užmanyma iszrinkti keli wrys ir įreiti per lietuwų gywenimus ant kolektywimo ant parodos, isz ko galį suriukti ke lios deszimtyis dolarių; užmanymas wienok ne rado pritarimo.

A. Czuzas.

Isz Newarko, N. J.

Kaip jau buvo minėta nr. 15 "Vienybės", ant patrakimo motery prie naujų susitwėrus daininčių draugystės, p. Szesztokas užmanė duoti nutraukti Ge dimino pawelkai ir kiek wienai sanarei duoti po pawelkėlį. Musų mokiotojas, p. Ereminas, wienok patarė, kad geriaus butų stėpaudint wardus ir prawardės draugij moterų Draugystės, o wardą "Gražina" pauksinti.

Mums rodosi, kad ant patrakimo moterų prie naudungų užmanymų reikia kas apzwieisti, priileisti prie perkertinėjimo wisiokių užmanymų, tegul syki supras naudungumą organizacij, tasyk nuo jų neisziolys. Čia gimusios merginos turi geresnę progą apsiwiewiti negu gimusios po waskulio waldžia. Įkwėpti waiikams meilę sawo tautos, tautiszka dwasių, apzwieisti juos — tai priderytė tėwų. Jeigu jų dukrolės supras werte mokslo ir dorybės, tada bus ir geros lietuwės. Apzwiewimo gi Amerikoje nieks negali drausti.

K. Rutkauskas.

Raszykite tiesą.

Nr. 16 "Lietuwo" patilpo rasztas p. Szilupienės, kurį nieks už teisingą nepalaikys. P. Szil. rasztas, buk asz azaukiau moteris po wieną ir kalbinau bediowes iszmesti. Tame wienok nėra ne trupucio teisybės: asz neszauckiau po wieną moterų, nedariu su joms sukalbio ant iszgriwimo draugystės. Asz parėjau nuo ligonės ir radau dwi moteri ne prigulinti prie draugystės, kurios nežinojo nė kur kas kambaris, kur miting, iatsibuwa, o kad jos reikalawo pasimatyti su wiena isz moterų, tai asz turėjau tiesą paszaukti ir parodyti, kas paszauktos moteries reikalauja. Ant susirinkimo ne asz waidus ir riksmą kėliau, ne asz wartojau į laikrasczių ne tikanczius koliojimus (tę godojantis sawę laikrasczių pats netal pyp, nes priesz wissuomeng atsko ko ne tik rasztantis, bet labiaus už jį laikrasczių redakcija. Už faktus gali redakcijai neimti atkakymo, kadangi apie jų teisingumą ne gali žinoti, bet už formą rasztos wissada turi atsakyti. Red.).

Jeigu prie atidarymo draugystės mitingo nepaszaukiu wisko, ką norėjau ir ką reikėjo, tai todėl, kad kelios pried-zinikės pakėlė toki riksmą, jog ne galima buwo kalbėti, tai bereikalo Tamista už wisos draugystės kaltes: ant manęs wienos užsiopuli. Jak ant susirinkimo 11d. kowo ž moterų reikalawo, kad įstatai butų permainingi (Kadangi draugystė gywoja wos porą mėnesių, tai tokia uma permains konstitucijos wien pado, kad susitweriant draugystei, daugumas sanarių ne žinojo wisi ko reikia. Nuomėnės teip greitai ne galėjo per-keisti. Red.). Draugystės konstituciją nedraucdžia permainingų įstatų, kadangi ji sako, kad jie gali but perkeisti reikalaujant dwimertczdaliams draugij ir laike metų; dabargi to reikalawo ž draugij, taigi daugiaus negu to konstitucija reikalauja. Argi galima todėl kalbėti, kad mano buwo padarytas sukalbis ant parydymo draugystės? Priitariant ž draugij permainingų konstitucijos, ne galėjo but nė jokios paslaptės.

U. L'pawiczenė.

Pamatai Konstitucijos Motinelės Dr-tės.

Mieriai Motinelės tautiszkuose dūlykuose bus kuoplacizai: keli, gawinti, užlaikyti lietuwystę ir padėti kariuoti Lietuwait ir lietuwiams už laiswę žodžio, laiswę spaudos, laiswę tikėjimo, laiswę neprigulincingumo.

Todel draugystė isz pamato bus žangiaus politaszka, ne mokslizka, ekonomizska, atmetant, kad politika atidaro mokslui ir ekonomijai kelius. Mieriai tie su pakilimu draugystės plėsis, bet nesimainys.

Dėl atsieikimo tų mierių Motinelės wartos wwariausius dorus įrankius, gawindama tautos supratimą per mokslo ir pakeldama tautos dwasių per agitacijus.

Kas link mokslo: 1 g. gelbės materijalizskai besimokinančią jaunomėnę, kuri paskiaus dirbtu dėl tautos ir tautystės labo, duos lietuwiams studentams stipendiją arba wiensyklių paszelpą.

2. Szelpa užbitarnawusius rasztinjus regularizsckomis algomis arba downonimis; garsins konkur-sus.

Kada į-tengs, iszleidinės mokslizskas popularizsckas knygeles, steigs draugystes, mokslaines, knygynus ir teatrus.

Ka-link agitaciję, platins laikrasczius ir plakatus politiszko turinio, lietuwystės agitatorius szelpa pinigizskai, nukentėjusiems ir isztremtiems už lietuwystę kuom galėdama gelbės.

Sanariiai ir redas Motinelės bus pan-lietuwizskas. Prigulėti prie jos galės kiek wienas lietuwis arba lietuwė, buk kur gywengs. Swetintaučiai, prilankus lietuwams ir lietuwystei, teipogi gali prisiraszyti prie Motinelės ir į šzelpti, bet jokį urėdą niekadus Motinelėj negali laikyti. Į urėdą turi but renkami ne wien lietuwiai isz pažimo, gimimo, bet ir isz dwasios.

Centralizskas redas bus Amerikoje, bet po-ti-izkos sanlygoms persimainius, jei to reikalawo

Draugystės gerowė, galės buti pomezta į Prusus, į Dididiją Lietuwa, arba į kitą kokį dalį; kartų su Draugystės turtu.

Sanariiai dalinasi į:

1. Sanariius aktywizskus, i-mokanczius regularizsckai į Draugystės kasą mažesnę ar didesnę mėnesinę mokesį. Tie turės sawo laipsnius arba skyrius.

2. Sanariius draugus, kurie aukaus Motinelėi neregularizsckai wiensykes.

Draugystės, maloninczius pristoti prie Motinelės, galės prigulėti prie wieno arba prie kito skyriaus.

Motinelės rėdą, ne ilgias kaip ant 2 ar 3 metų, rinks aktywizskai sanariiai tik isz praklinesnių draugystės szelpėjų, žmones ne wienpusiujanczius, doria, apzwieistuos, patrijotus.

Rinkimai bus wissuomenizski. Kiek wienas aktywizsckas sanariys, Amerikoje ar Europoj gywengs, turės balių. Draugystė arba kuopa skaitys tiek balių, kiek turi aktywizsckų sanarių. Balsawimai bus siuncziami tam tyczia paskirtam Rinkimų Komitetui ir bus garsinami laikrasczių, Draugystės organe.

Kandidatus ant wyriusybės geriausiai butu po du, po tris ar po daugiaus ant kiek wieno urėdo paskirti. Skirs kandidatus aktywizskai sanariiai pirmoji skyrius, arba, jei tas butu per mažai skaitlingas, tai sanariiai pirmoji ir antroji skyrius.

Kiek wienas aktywizsckas sanariys Motinelės moks isjraszant į žengtinę, o paskiaus mēnesines mokesis, didesnes ar mažesnes, pagal skyrių, prie kurio prigulės.

Wisos "įžengtinės" bus apwerstos ant teip wadinamo "geležinio" nepjudinamo kapitalo, kuris neabutinai bus sudėtas į banką ar kitą saugią wietą ant procentų.

Mėnesinės, procentai nuo nepajudinamo kapitalo ir relegaliuzsckos mokesis sanarių draugų, kolekto, downos, legacijos, testamentai, pelnai nuo balių, prskalbu, teatrų ant Motinelės naudos laikytų, pelnai nuo lieterijų, fairų, nauda nuo prduoto downoto turtu, nuo Motinelės iszleisčių arba gautų knių, laikrasczių, sugrąžintos paskolos ir t. p. pelnai ir įėjimai bus apwerziami ant pildymo ir atsieikimo Draugystės mierių.

Didesnes pinigizskas aukas, smertinius palikimus, užraszus, Motinelės rėdas apwers ant siekio, paskirto paties aukautojo, jeib tas nesipriesizinta Draugystės įstatams ir dwasiui. Jei aukautojas neiszeik-iz, ant ko minėta downą arbi palikimą skiria, aukas bus priskirta prie abelnos Motinelės kasos.

Centralizsckas Motinelės Komitetas turi kas metas sawo mėnesij iszleisti "atskaitę", kurioje patilps suraszas sanarių, kaip aktywizsckų, teip ir sanarių-draugų, aukos ir sziaip wisioki įėjimai ir išėjimai su w

SANARIAI—DRAUGAI, nors menkiausia prisigauja, skaitysis per ištiesius metus Motinėlis sanariams tautiečiams ir jų vardai patipis „atskaitoj“.

Sanariai—draugai, kurie vien kart padavos Draugystei ne mažiau kaip 10 dol. (10 rub. 20 markų, 25 fran.) bus priskaityti prie garbės sanarių ir rinkimuose vyriausybės turės patariamą balsą.

Labdarinai, kurie pavestu Draugystei žymias aukas daiktais ar pinigais gali pasilikti, kaip ir kitose draugystėse, „garbės sanariai“—labdarinai, bet per visuomeninės balsavimo, persiuntimo į balsą.

Tuom tarpu šito sanarių padalinimo mes ir laikysmės, kol nebūs kada kitaip perkeista konstitucija.

Draugystė yra da jauna ir silpna, visų punktų mieriuse išreikštų susyk plėčiai pildyti negalėdama, taikysis prie aplinkybių. Aplinkybės dabar tokios: maskoliszkioji valdžia persekioja lietuvystę, jaunus mas pajėgas tremia ant „poselonių“, sodina į kalėjimus, prie kitų tų nukentėjusių už lietuvių šelpėjų prisidės ir Motinėlis kaip pradžioj nors mažomis savo aukomis.

Maskoliszkioji valdžia daugelį iš besimokinančių jaunomenės išsugo už „lietuviškų dalykų“ iš mokslo, kartais jau bebaigiant mokslus; su nauda dėl lietuvių ir žmonių je galėtu užbaigt mokslus užrubežų, bet neturi išteklių. Motinėlis pribus jiems, kiek galės, su pagelba. Prmutinė stipendija iš Motinėlis išdo yra paskirta p. Grauzai, besimokinančiam wiename iš Wakarinės Europos universitetų, kuris jau gauna 30 frankų ant mėnesio nuo 1 dienos balandžio, 1900 metų. Mšlame, kad po metų, kitų, Motinėlis įstengs tokiu būdu išduoti keletą stipendijų dėl lietuviškų studentų.

Keliems tik sanariams tuom tarpu prie Motinėlis beprigulint, sutvėrimo tuom laikinį komitetą ir renkamę iš savo tarpo vyriausybę.

Prezidentas: kun. J. Žilinskas, Plymouth, Pa. U. S. A.
Sekretorius: kun. A. Kaupas, Scranton—Providence, Pa. U. S. A.
Kasierius: kun. M. Szedvydis, Pittston, Pa. U. S. A.
Sanariai: kun. J. Kaulakis, Philadelphia, Pa. U. S. A.
Kun. W. Matulaitis, Shenandoah, Pa.

Pamatui Motinėlis Draugystės, šventam tautos aukurai, padėti. Budavimo ir puosmės toliaus, o nebejojame, kad lietuviai dės ant to gausias aukas.

Amerikiečiai, kurie pastaruose metuose pasirodė bešys labai duosningais dėl abelių lietuviškų dalykų, pavieniai ir draugystės, tikimės, neatsisakys nuo aukų dėl Motinėlis.

Europos lietuviai ir šelpš Motinėle kuo labiausiai, kadangi tai bus jų Motinėle.

Girdime, Lietuovų yra renkamę pinigai ant maskoliszkio Raudono Kryžiaus, ant visokių praplovaviskų ir cerkviškų ikonų, ant cerkvių, bet, net ant paminklų Lietuovs budeliams; argi tad butu lietuvių jaunam teip sustingę, širdys teip atšalę ir protas teip nukrypęs, kad dėl savo tautos labo ne norėtų aukauti?

Gal nekuriuos tautystė neapeina? Motinėlis mieriuse šale tautiškaumo stovi labdarystė; aukaukite dėl apšvietimo ir medgiško pakilimo brolių varguolių, iš kurių tarpo išeitė!

Norėdami pristoti prie Draugystės Motinėlis, pavieniai ar draugystės ir kuopos, kreipkitės prie wieno iš tuomlaikinio komiteto, kurių adresai yra augščiaus padėti.

Pavieniai ar keli sudėję, suko lektavę pinigais, ar draugystės, komitetai kokių labdarinių dėl tautos naudos prapengų pasižadėjimams, norėdami susijoti Motinėle, pinigų susikite tiesiog Motinėlis komitetui; Europos lietuviai savo aukas gali siųsti arba tiesiog į Ameriką arba į redakciją bent wieno lietuviško Prusose išseimancio laikraščio, patenklindami, kad pinigai yra paskirti Motinėlei.

Suprantame, kad Maskoliszoj gyvenančių lietuvių waidus negalima garsyti, todėl metinėse ataskaitose dėsimę jų pseudonymus arba pirmas wardo ir pravarės literas arba kitokius ženklus, kokius aukautojai palieps.

Kun. J. Žilinskas,
Kun. J. Kaulakis,
Kun. M. Szedvydis,
Kun. A. Kaupas,
Kup. W. Matulaitis.

ISZ WISUR.

|| Brazilijoj, netoli įtakos upės Amazonkos, susidaužė ir paskendo garliawis „America“. Su juom prigėrė 11 žmonių.

|| Syrijos pakrantėse išlėkė į padangės turkizkas torpedinis laivas, prie ko 23 jūrininkai liko užmūsti.

|| Chinuose, mieste Chin Sham atsitiko baisi parako krauvės eksplozija. Prie to 234 namai liko sugriauti ir 30 žmonių užmūsti.

|| Mieste Port Said, kur prasideda Suezas kanalas, siauriniame Egipte, apsiereiskė azijatiszkas maras: 30 d. balandžio nuo maro cizi pasimirė wiena žmogysta.

|| Prusų seimas užgėrė siųstą ant apžiūrėjimo Paryžiaus parodos 100 darbinįkų. Kiekwienam darbinįkui ant kelionės ir už silaikymo Paryžiauj paskiria po 300 markų.

|| Maskoliszka widurių ministerija, ant perstatymo Mogilewo gubernatoriaus, panaikino Homelio daktarų draugystę. Kuom daktarai nuikalto prieš gubernatorių, ministerija ne aiszkina.

|| Pietinėj Maskolij j, Charkowo gub. bewėk su wisu isdegė miestelis Malinowka. Sudegė 500 namų ir per tai 2600 žmonių ne teko pastogės. Ugnyje praužo ir keli žmonės, apdegusių yra ne mažai.

|| Kaip didelį bėdą kenčia Indijos, matyt isz to, kad wiename tik apskritijj rado 1500000 nuo bėdo numirusių žmonių; nuo nedatėliaus maisto iszgauso 1000000 galwų, arba 2 wisu jų skaitliaus.

|| Paryžiauj, ant wisowietinės parodos placiaus atsitiko nelaimė: žmonių sukenybės neislaikė medinis tiltas ir su stowinciais ant jo žmonės įgruwo. Prie to 6 žmonės liko užmūsti, sužeistų gi skaito apie 40; daugumas sužeistų yra kareiviai; 3 isz sužeistų pasimirė.

|| Transvaaliaus sostapiėj, mieste Pretorijoj amunicijos krautwėse atsitiko baisi sukratų ciza patronų ir parako dirbtuwių eksplozija, kurios 13 žmonių liko ant wietos užmūstų, sunkiai gi sužeistų yra 30. Kalba, būk tas įtaisas padegė anglijonai.

|| Japonijoj, nuo smarkių lytų ir tirpatancio kalnuose sniego, upė Horonai umai užwino, wandens iszsiliejo per krantus ir užliejo kelis ant kranto stowincius kaimus. Twanuose prigėrė arba liko sugriautų namų sienų užmūsti 25 žmonės.

|| Nelaimingas Indijų gywentojas, apart mario ir bėdo, atlankė ir cholera, kuri terp baduolių baisiai pradeda siausti. Baduolių stowyklose po Godra, wien tik 26 d. balandžio nuo choleros pasimirė 250 žmonių, o 100 su wirzum apsiugo naujų.

|| Miestuose Konitz, Baldenburg, Prechaw, Wandsburg, Czersk ir Wille, Wakarinų Prusų provincijoj, užgimė mėsztai: krikščionys pradėjo mėsztai žyžys, griauti jų namus, naikinti žydizskas pardawincias. Mieste Baldenburg krikščionys sugriovė žydų sinagogą. Waldžios isz Brombergo ir Dancingo iszaužė po stus, bet jeigu jų ant swaldymo mėsztų neuteks, atsiųs kariuonę.

|| Pagal atskaitą Amerikos žemdarbystės statistizsko depar-

tamento, pereitį metų ant wisos žemės pawirsziaus surinko swarbiausio žmonių maisto, taigi kwieczių 2725407000 buzelų, Europoj surinko didesnę pusę wisos produkcijos, nes 1499604000 buzelų, arba 56%; siaurinėj Amerikoj 622264000 buzelų, arba 22%; Azijoj 399106000 buzelų, arba 14%; pietinėj Amerikoj 112331000 buzelų, arba 4%; Australijoj 56212000 buzelų, arba 2%; Afrikoj 35800000 buzelų, arba 1%. Isz atskirų wieszpatsyzių didžiausi surinkimai buvo Swuientose Wieszpatsytestė Sziurinė Amerikos, nes jos produkcija užima 20%; antprietą užima Maskolija, kurios produkcija padaro 17, 88%, toliau eina Prancuzija su produkcija 13, 43%; Rytinė Indijos su produkcija 8, 35% (332585000 buzelų). Austrija su 7, 04% (291842000 buzelų), Wokietija su 5, 19% (141396000 buzelų).

|| Itekmo Roentgeno szwiesos ant augmenų.

Neseniai surasti žingėdus gamtoje Roentgeno szwiesos spinduliai, kuri, nors žmogaus kūny ne ma, bet jie yra; terp daugelio kitokių ypatybių, jie pereina luosai per ne permatomus daiktus, kaip antai per medį, akmenį, ir t. t., per kokius matomi szwiesos spinduliai pereiti ne gali. Atradus tą szwiesą, mokslinei pradedo tirinėti jos ypatybes, ypacz gi griežbi tirinėjim ant persiktikimo, kokią ta szwiesą turi įtekmę ant ligas gindanczių bakterijų, taigi ant mažų, ne matomų, padidinančių stiklų gywuolių ir tokių jau grybelių. Tirinėjamie tie wienok neisda wė tokių waisių, kokių mokslinei laukė: wieniams tirinėtojams pasirodė, kad Roentgeno szwiesos spinduliai užmuša gywybę bakterijų, stabdo jų weismą, kiti gi tokios įtekmės ne užmėtyjo. Tie prieštaraujant rezultatai iszpuolė, turbūt, per tai, kad bakterijos tik per trumpą laiką buvo po įtekmę spindulų tos žingėdizs szwiesos; laikymas gi per ilgęsi laiką gana painus. Todėl tirinėjimams aprūdėwio mokslineiškai tokiams apsiereiskimais, kokius umai galima buwo užmėtyti. Jeigu, pawėikslan, į wandenį, kuriame yra angleruszstis, įmerkime mairų lapus, tai jie, po įtekmę saulės szwiesos, atskirs garą, kurio daugumą ne sunku susukti; tokių jau įtekmę turi elektrizska szwiesą, teipogi szwiesą paprastos lampos; bet szwiesos gi, nors į toki wandenį panardytume ir daugiausiai tik augmenų, gaus ne atsidaina isz wandens. Italiszka mokslineiszius T. loni užmėtyti, jog augmenų lapai, panardyti į wandenį su angliruzszcia, po įtekmę Roentgeno szwiesos atsidaina gaus tik daug silpniaus negu tai buwo po įtekmę saulės arba žiburiu szwiesos. Toliaus Taloni ant tirinėjim padėtas tulas bakterijas įausias ant szwiesos, kokios szwiesos nesie wiesos: po įtekmę Roentgeno szwiesos jos nors sunkiai, bet weisėsi, tamogi gi weisėsi labai greitai. Taigi pasirodė, kad ant ligas gindanczių grybelių Roentgeno szwiesos spinduliai turi tokių jau įtekmę, tik silpnę, negu matoma szwiesą, daug silpnę negu saulės spinduliai.

Prancuzizski mokslineiszi dar teipogi bandawones ant persiktikimo, kokią įtekmę turi Roentgeno szwiesą ant augmenų sėklų. Ant tirinėjim paėmė sėklas rietenų ir sorų ir persiktikino, jog po įtekmę Roentgeno szwiesos sėklos leidžias dirgti daug greiciaus, taigi dygsta daug greiciaus negu be tokios szwiesos. Sėklos rietenų, iszbuwusios po įtekmę Roentgeno szwiesos spindulių 3 wandenas, iszleido dirgti jau po 46 val., be szwiesos gi ant iszdygimo tokioje trys sanlygose reikėjo 144 wandanų. Sėklos sorų iszdygo po įtekmę Roentgeno szwiesos 7 dienas, be szwiesos gi ant reikėjo 18 dienų. Degai wienok buwo palši, taigi matyti, kad ant suukobimo darymosi žalių lapų Roentgeno szwiesos ne turi įtekmės.

Redakcijos atsakymai.

P. MIKULIČ. Tas wiskas, apie ką Tamista raszi, buwo jau, tik kitais žodžiais iszreikszta, redakcijos priede prie Tamistos perkratiniėjamo raszo. Antirintodėl to paties nėra reikalo.

Nauji rasztai.

Žingyzi. Kwartalinis laikrasztis paskirtas apszwiesiems Lietuwiams. N. I. Preke už numerį 50 fenigitu. Tilzeje. 155 pusl.

Kaip matote isz atgalwio, yra tai naujas lietuwiškas laikrasztis iszeimantis sykį ant bertainio metų; iszleiddiamas tų peczių iszeimtojų, kurių kasztais iszeina Tildej „Tėvynės Sargas“. „Žingyzi“, teip kaip Amerikoj kun. Miluko iszleiddamoj „Dirvoj“, telpa didesni rasztai mokslinei ir literarizski; skiriasi ji nuo „Dirvos“ tuom, kad szita talpina ilgas rasztus turinczius literarizski werte arba mokslineiszius, užimanczius tankiai wisu lairascziu knęp. „Žingyzi“ bus rasztai trumpesni, todėl jų daugiaus patelpa. Kaip isz pirmo numerio matyt, „Žingyzi“ bus laikrasztis patrijotizskas lietuwiškai-tautizskas; patilpusios numerij apysakos, jeigu ir ne stowi ant augščiausio laipnio pagal sawo literarizski werte, tai užtai wisos turi patrijotizski lietuwiški tendencij.

Nr. 1 „Žingyzi“ telpa szitie rasztai, apart atsiliepimo redakcijos: Istorija darbo, parasztyas Kalwelio; Lietuwaitei ne mokanczi lietuwišzki, eiles Adomo Jakšto; Leonas XIII popiezius, parasztyas Samogitos; Kunigai Žemalczių wyskupystės nubausti isz prieštusis maizsto 1863 m., parasztyas wyskupo Motiejus Waslanczauskio; Prasėm ir gražu lietuwiški dainų, parasztyas Samogitos; Saulei nusileidiant, nowelė parasztya Szatrijos Raganos; Kaip kas kam, eiles parasztyos Dagilėlio; Terp erskėczų, trumpos eiles Paleistaparnio; Kunigas Lietuows, parasztyas Adomo Jakšto; Jautis ir Arklys, saktmė parasztya Aldono; Negeitaini apsiereiskimai musų literaturoj, parasztyas Wasiz galo; Lietuwyte, parasztyas Dėdės Atanazo. Užbaigia numerij recenzijos naujų knępų: Lietuws istorijos, Simano Daukanto ir Witoto raszo — Zarys Prawa Zwyczaowego ludu litewskiego.

Prekė szitos knęgos tik 50 fenigitų, tai ant metų iszpuola tik 2 markės arba pusė dolario. Tos prekės „Žingyzi“ werta ir weliame ją ir Amerikos lietuwiams iszsiurazti.

Wietines Zinios.

— Ant State str., ties 24 ul. likosi uilyczinio karo perwaziwota ir užmūsta ant wietos 4 metų mergaitė Ida Danlof.

— Pasitęs suoz, atbėgęs ant salės Evanston Beach, kur atsiuwo buwius, kol ji užmūstė, sukaudžiojo tris ant baliaus buwusius žmones.

— Policijos seriantas O'Connel pereitos nedėlios naktį, apie 11 wandanų, ant wiadukto ties 18 ul. likosi nuszuatas ant wietos. Užmūszėjas, atlikęs sawo bjaurų darbą, pabėgo.

— Pereito panedėlio rytą užiedę didelės alaus leidincyzios Alia Brw Co., po nr. 680 Blue Island ave. ir su wisu sudegė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$200000.

— Atkako į Chicagą garus amerikoniszkos laiwyinės wirszin kas admirolas Dewey. Parongėczia jam iszkilmingą priėmimą. Pereito ketwergo dieną admirolas iszkiliewo isz Chicagos.

— Skaitlius žwėrių Lincoln Parke pasididino: p. R. diške dabar paukawo du laukiniui Australizski szunu. Eanti dabar Lincoln Parke tie žwėrys yra wienaitiniai Swuientose Walstioze, jų niekur daugiaus nėra.

— Dirbtuwsė Illinois Steel Co. South Chicagoj atsitiko smarki sutirpusio metaliaus eksplozija, kurios trys darbininkai liko skaudžiai užgauti. Užgauti darbininkai lenkai: Jonas Mgnarzewski, Stanislawas Nawrocki ir Walenty Owczarek.

— Pereitos subatos dieną pardawincyzs Kleino, ant Hals ted ul. suareztawo tris jaunus merginas sugautos bewagiant taworus. Minėtos merginos, matomai, specializškai užsiminėjo wogima taworų didelėse pardawincyzose, kadangi jos sawo drabuwiuose turėjo specializskus kisenius įėjus kawojimui pawogtų daiktų.

SENŲ GADYNIŲ

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tęsa.)

Atropotherium buvo dar didesnis už homolodontotheriją; dantų turėjo mažiau, bet apart dantų, abiejuose žanduose turėjo po porą ilgų ilčių; viršutiniai kruminiai dantys panašūs į rinocerų dantis. Pilno skeleto šito žvėries iki šiol dar neūtkito. Artymos šitiems žvėries formos buvo: Thigodon—Toxodontotherium ir Totodon; iš liekanų šitų žvėrių La Platos muzejuje yra tik kelios galvos ir žandai. Pilno skeleto iki šiol ne pasiekė dar surasti.

Žingėdizšiausias wienok, pleistoceno laikuose gyvenęs pietinėj Amerikoj sutvėrimas, buvo be abejones Macrauchenia (iš griekizkos kalbos: macros reiškia ilgą ir auchen—kaklą), teip pramintas dėl ilgo kaklo.

Skeletas Macrauchenia patagonica.

Iš pradžių tikėjo, kad Macrauchenia stovi artymoj giminytoj su šios dienos pietinėj Amerikoj gyvenančioms lamoms, nors daug didesni už paskutines, bet dabar visi ją priskaito prie žvėrių turinczių nagas, taigi prie naguočių; su kokiais gyvoliais macrauchenia stovi artimiausioj giminytoj, ant to klausymo ne galima dar atsakyti. Kaulus šitų žvėrių pirmiausiai rado Patagonijoj; garsus Darwin tuose kraštuose atkasė beveik pilną skeletą žvėries, kuris buvo verblūdo didumo. Kadangi augščiaus iszkilusiose wietose klonies, kur rado liekanas to žvėries, randa šiadienių jurių slietų dezes, tai iszkilusios wietos turėjo pasidaryti aukščiaus negu klosioi dumblas klonies lygumose, kur palaidotas buvo macrauchenijos kunas; is to matyti, kad tie žingėdiz žvėrys gyveno čia jau po atsiradimui šiadienių jurių moluskų dirbančių dezes, kokias randa iszkilusiose klonies wietose. Darwin palaikė tą sutvėrimą už giminingą lamoms ir verblūdiams, bet tame nusprendime jis paklydo. Kojas macrauchenijos panašios iš dalies į kojas tulų isnykusių seniai arklių weislių. Dantys panašūs į dantis rinocerų. Žingėdiziausias yra šnerių padėjimas, kurios buvo ant viršaus galvos, beveik akių tarpe. Šios dienos žvėrys turi šneres snukio pabaigoj, wien šlapiai, ir didžiausiai turi jas toliaus nuo snukio galo. Mokslineiszi Leydecher tvirtino, jog macrauchenia turėjo triubą ir dėl jos šnerės buvo į užpakalį nustumtos; ant parėmimo wienok tos nuomonės nėra dawadu; kadangi šitie žvėrys turėjo ilgą kaklą, galėjo galvą palenkti iki žemės, tai jiems triuba visai ne buvo reikalinga, o ganta paprastai gyvoliams ne duoda nereikalingų kuno dalių, kadangi nereikalingi sanariai butų wien sunkybė žvėriui, kuri sunkintų kovą už buvį. Žanduose buvo lygi bepertrukio dantų eilė, ko išėms žmogaus, ne turi nė joki žindanti žvėris.

Reikia čia pridurti, kad dar senesniuose žemės sluogsnuose Paranoj ir Patagonijoj rado mazus tos pačios weislės sutvėrimus, nuo kurių matomai paėina macrauchenia; sutvėrimai tos weislės yra visokio didumo, wieni mažesni, kiti didesni, bet didesni už tapyrą iki šiol neūtkito. Iš sawo pavidalo, dantys tų macrauchenijos pratėvių panašūs į dantis palaiotherijų; paskutiniai turėjo po wieną porą pjaunanczių dantų panašių į iltis viršutiniame žande ir po dvi pori apatiniame žande, iš kurių wiena pora turi platesnius dantis negu kita.

Žingėdiziausias wienok yra tas, kad kojos tulų to skyriaus sutvėrimų yra visai tokio sudėjimo kaip pirmiaus apraszto arklių pratėwio hyperparion, kurisai, apart didelio vidurinio piršto, turėjo po du krastiniu mažų, po wieną iš kiekwieno krašto didžiojo; gal but, kad yra atmainos turėjusios tik po wieną pirštą teip kaip tai yra ir pas šios dienos arklius. Nežinurint wienok ant to panašumo sudėjimo kokių, macrauchenijos pratėvių nebuwo arkliais, ne prigulėjo prie arklių giminės, bet prie kitos, prie giminės Litopterna. Šitie turėjo ligus sanarius kaklo kaulų, tokius, kokių turėjo ir macrauchenia, o iš dabartinių žvėrių verblūda, bet sanariai lygus ne igaubti.

Sluogsniai, kuriuose randa liekanas tų žingėdizų sutvėrimų, rodosi, yra jaunesniais už Europos eoeno ir myoceno sluogsnis, kuriuose randa liekanas arklių skyriaus sutvėrimų. Taigi is to matyt, kad tuose laikuose, kada Europoj ir šiaurinėj Amerikoj is žemesnio laipnio sutvėrimų pradėjo vystytiesi arkliai, pietinėj Amerikoj visai arkliams ne giminingi sutvėrimai pradėjo igitu kojas panašias į arklių kojas, kokios geriausiai tinaka ant greito bėgiojimo po kietus laukus; taigi mat pietinėj Amerikoj negiminingiems arkliams sutvėrimams ganta suteikė kojas, iš sawo sudėjimo panašias į kojas arklių.

Kadangi tuose jau sluogsnuose pietinės Amerikos, kur randa liekanas macrauchenijų ir kitų turėjusių nagas, taigi naguočių žvėrių, randa teipogi liekanas draskančių,

tai matyt, kad žolėdžiai naguočiai turėjo priešus. Wienu iš svarbesnių priešų macraucheniją ir kitų naguočių žvėrių galėjo but Machairodus neccator, kitaip wadinamas Smilodon, arba tigras turėjęs iltis kardo pavidalo. Jis turėjo ilgas 12 colių užrietas kaip

Skeletas Machairodus.

kardas iskarbuotas iltis, ant 8 colių išilindusias is zandy. Iltių tų ne galėjo wartot ant kramtymo, kadangi žvėris ne galėjo teip plačiai išsižioti; jas galėjo wien wartoti ant isikabinimo į kuną užpulto žvėries, kaip tai matote ant žemiaus padėto paveikslėlio, kurisai parodo macraucheniją užpultą machairodą. Galva šito draskančio žvėries is sawo sudėjimo panaši į galvą liuto ir tigro šiadien gywuojančių ant žemės. Didumo buvo jis tokio kaip didžiausi šiadieniniai liutai, todėl ir ant maisto reikalavo tiek jau jeigu ne daugiaus už liutus žvėrių.

Macrauchenia ir Machairodus.

Mokslineiškai užmėtyto tulų ryši terp isnykusių žingėdizų žvėrių šiaurinio žemės puskaumuolio ir dabar gywuojančių ir neseniai isnykusių ant pietinio puskaumuolio. Tuli wietiniai, ne atgabtai kolonistų is kitų kraštų, Australijos žvėrys šiadien gywuojant stovi artymoj giminytoj su gywuojančiais kitur laikuose darymosi juriškų sluogsnų; tipai gi pietinės Amerikos ir Afrikos giminingi yra tipams gywuojantiems ant šiaurinio žemės puskaumuolio eoeno laikuose: tapyrai, oposumai, lemurai, toxodontai gyveno Europoj ir šiaurinėj Amerikoj eoeno laikuose, dabar gi jie užsiliko tik ant pietinio puskaumuolio, a toxodontai ten isnyko ne seniai.

Liekanos isnykusių gywuolių ir giminingumas jų su dabar gywuojančiais tipais parodo praėjusiuose laikuose, kada dar ant žemės žmonių ne buvo, buvusias tuose laikuose permainingas: padalinimą sausumų ir jurių. Teip, terp dabar gywuojančių šiaurinės ir pietinės Amerikos gywuolių yra didelis skirtumas; iszkilimas Meksiko yra rubežiumi terp wienos ir kitos dalies gywuolių: mat per jį ne daug žvėrių galėjo persikelti is wieno į kitą kraštą.

Pietinėj Amerikoj gyveno ypatiški tipai graužiančių žvėrių, beždionės, lamos, pekari, tapyrai, oposum, ypac gi žvėrys nepilnadanczių skyriaus, kaip antai: tinginiai, skruzelėdžiai, ir serdikiniai. Tuli is tų žvėrių is pietinės Amerikos prisigriebė į šiaurinę; prie tų priguli: puma, oposum ir pekari. Šiaurinėj Amerikoj gyvena tulos weislės graužiančių, keturios atrajojančių ragnotų žvėrių, kaip antai: jaučiai, arys, antilopos. Is tų visų žvėrių pietinėj Amerikoj nėra nė wienos wietinės weislės. Seniaus wienok gywuoliai abiejų Amerikų stovėjo dar artymenėj giminytoj negu dabar. Tas aiskiai parodo, kad dabar stabdantis perėjimą žvėrių is pietinės į šiaurinę Ameriką Meksiko iszkilimas pasidaręs vėliaus, arba kad dabartinės wakarinių Indijų salos yra tik liekanos nugrimzdusio į jures sausžemio, kurisai jungėsi su pietine Amerika. Dabar gywuojanti ant wakarinių Indijų salų gywuoliai stovi artymenėj giminytoj su gywuojančiais pietinėj Amerikoj.

Pietinėj Amerikoj ant pampasų plotų medžių nėra, wien tie plotai apžėlugę augstai isaugusia žole; jeigu čia ir isdygsta koks medelis arba krumas, tai jį nustelbia žolė teip, kad išžinda, isnyksta dėl nedatėliaus trąšos, kurią paėma žolė.

Ant tų puikių ganyklų seniaus gyveno guanako, pampasų elniai ir pietinės Amerikos štrausai; kitokių stambesnių žvėrių atkak čia ispanijonai ne rado. Europiečiai atgabeno paskui arklius, avis ir ragnotus galvijus, kurie pavirtę į laukinius, teip prisivėisė ant puikių ganyklų, kad baigia is jų stumti wietines žolėdizų žvėrių weisles. Sulyginus šiadien ant pampasų gywuojančių žvėris, ne isiskiriant ir kolonistų atgabėtą is Europos arklių ir ragnotų galvijų, šiadieniniai yra mažesni, ne gal but priliginami prie isnykusių milžiniškų megatherijų, glyptodontų, storakurių ir kitokių. Kaip matyt, tie milžiniai pietinėj Amerikoj gyveno ne teip labai seniai, drauge su šios dienos čia jau gyvenančių moliuskų atmainoms, ką parodo dežės moliuskų randamos tuose jau žemes sluogsnuose, kuriuose randa liekanas anų isnykusių milžiniško didumo žvėrių. Nuo atsiradimo dabartinių moliuskų tipų ant žemės paviršiaus ne galėjo pasidaryti teip didelių permianų, kurių dėl butų turėję isnykti anie milžiniški žvėrys, o galėtų pasilikti be persikeitimų moliuskų tipai. Kasgi todėl

(Toliaus bus.)

